

Rys.1.5

2. HYDROSTATYKA

Hydrostatyka jako jeden z działów mechaniki płynów zajmuje się ustalaniem praw równowagi płynu i ciał w nich pływających w stanie względnego spoczynku. Jej zadaniem jest określenie zależności pomiędzy polami skalarnymi i wektorowymi przy zadanych warunkach brzegowych. Rozważany jest stan spoczynku cieczy względem naczynia, pozostającego w ruchu ze stałą prędkością lub stałym przyspieszeniem. W stanie względnego spoczynku elementy cieczy nie przemieszczają się względem siebie, lecz razem z naczyniem poruszają się jak jedno ciało stałe.

Jeżeli element cieczy (lub wyodrębnione jej części) znajduje się w równowadze, to suma działających na niego sił równa jest zeru.

2.1. SIŁY DZIAŁAJĄCE NA CIECZ

Rozróżniamy dwa rodzaje sił działających w rozważanym obszarze cieczy:

1. Siły masowe proporcjonalne do masy cieczy.

Z sił masowych można wymienić siłę ciężenia, siłę odśrodkową, siłę bezwładności.

2. Siły powierzchniowe są proporcjonalne do powierzchni i działają tylko na powierzchni wydzielonej masy cieczy. W ogólnym przypadku siłę powierzchniową działającą na element powierzchni ΔF cieczy można rozłożyć na dwie składowe: normalną ΔP i styczną ΔT do danej powierzchni. Składowe styczne, odpowiadające siłom oporu występują tylko w przypadku ruchu płynów rzeczywistych (lepkich). W płynach znajdujących się w stanie spoczynku gradient prędkości $\frac{dv}{dn} = 0$, tym samym naprężenie styczne $\tau = \mu \frac{dv}{dn} = 0$ oraz siła styczna $dT = \tau dF$, niezależnie od wartości dynamicznego współczynnika lepkości będzie równa zero. Przeto w hydrostatyce istnieje tylko siła powierzchniowa normalna do powierzchni elementu, zwana parciem hydrostatycznym.

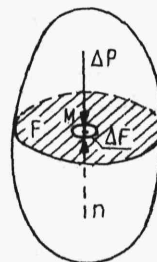
2.2. CIŚNIENIE HYDROSTATYCZNE

2.2.1. OKREŚLENIE CIŚNIENIA HYDROSTATYCZNEGO

Rozważmy pewną objętość cieczy, znajdującej się w stanie względnego spoczynku. Podzielmy tę objętość płaszczyzną przekroju F na dwie części (rys.2.1). Odrzućmy górną część, zastępując ją równoważną siłą normalną P do przekroju F .

Jeżeli elementarna siła ΔP jest równomiernie rozłożona na płaszczyźnie elementu ΔF , to otrzymamy średnią wartość ciśnienia hydrostatycznego w postaci

$$P_{\text{śr}} = \frac{\Delta P}{\Delta F} \frac{N}{m}.$$

Przy nierównomiernym rozkładzie siły ΔP , na powierzchni ΔF ciśnieniem hydrostatycznym w punkcie P_M będziemy nazywali granicę do jakiej dąży stosunek $\frac{\Delta P}{\Delta F}$, gdy elementarna powierzchnia $\Delta F \rightarrow 0$ dąży do zera

$$P_M = \lim_{\Delta F \rightarrow 0} \frac{\Delta P}{\Delta F} = \frac{dP}{dF}.$$

Przy ciągłym rozkładzie sił na powierzchni można przejść od granicy do pochodnej.